

ชื่อผลงาน การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ของโรงเรียนขมิ้นพิทยาสรรพ์

ผู้วิจัย นายพายุ วรรัตน์

ปีที่จัดทำ ๒๕๖๒

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ ๑) เพื่อการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ๒) พัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ๓) ทดลองใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ๔) ประเมินผลรูปแบบการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขมิ้นพิทยาสรรพ์ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ ได้แก่ ครู/ผู้บริหารโรงเรียนขมิ้นพิทยาสรรพ์ จำนวน ๒๗ คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๑๔ คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน จำนวน ๑๔๐ คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน ๑๔๐ คน โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย เป็น ๔ ระยะ ดังนี้ ระยะที่ ๑ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ระยะที่ ๒ สร้างรูปแบบการบริหาร ระยะที่ ๓ การทดลองใช้รูปแบบการบริหาร และระยะที่ ๔ ประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหาร เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบประเมินและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

๑. สรุปผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาพรวม ๖ ด้าน พบว่า ทุกด้านมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน ด้านการบริหารตนเอง ด้านการบริหารทั้งระบบ ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมและด้านการกระจายอำนาจ

ส่วนสภาพความต้องการดำเนินการในภาพรวมทุกด้าน พบว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด และทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการบริหารตนเอง ด้านการบริหารทั้งระบบและด้านการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน ตามลำดับ

๒. สรุปผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนขมิ้นพิทยาสรรพ์ ประกอบด้วย ๖ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ ส่วนนำ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ แนวคิด และหลักการของรูปแบบ ส่วนที่ ๒ องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ คือ สภาพแวดล้อมภายนอก ปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการ ผลผลิต/ผลลัพธ์และข้อมูลป้อนกลับ ส่วนที่ ๓ แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ ส่วนที่ ๔ การประเมินรูปแบบ และส่วนที่ ๕ เงื่อนไขความสำเร็จ

๓. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนโดยการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยสรุปผลได้ดังนี้

๓.๑ ผลการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานพบว่าโดยภาพรวม การพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๗๒$)

๓.๒ ผลการพัฒนาปัจจัยและกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้พบว่า โดยภาพรวมการพัฒนาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๔๕$)

๓.๓ ผลการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาตามเกณฑ์โรงเรียนมาตรฐานคุณภาพตัวอย่างท้องถิ่น ร้อยละ ๘๐ พบว่า ผลการประเมินโดยภาพรวม ร้อยละ ๘๒.๕๒ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๘๐

๓.๔ ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ ศึกษาของโรงเรียนขมื่นพิทยาสรรพ์ สรุปได้ว่า ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๓$)

๔. สรุปผลการประเมินการใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนขมื่นพิทยาสรรพ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๖๐$)

ชื่อเรื่อง การประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างสังคม สู่ความพอเพียง : น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียนขมิ้นพิทยาสรรพ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์

ผู้ศึกษา นายพายุ วรรัตน์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

ปีที่รายงาน ๒๕๖๒

บทคัดย่อ

รายงานประเมินโครงการนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการประเมินโครงการการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างสังคม สู่ความพอเพียง : น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียนขมิ้นพิทยาสรรพ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ในด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลิตและผลกระทบ โดยใช้รูปแบบซีพี (CIPP Model) ประชากรในการประเมิน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ คน ผู้บริหาร จำนวน ๕ คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๒๓ คน นักเรียน จำนวน ๒๒๐ คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน ๒๒๐ คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๑๓ คน ปีการศึกษา ๒๕๖๒

เครื่องมือที่เก็บข้อมูลมี ๒ ชนิด ได้แก่ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ จำนวน ๖ ฉบับ ฉบับที่ ๑ สำหรับประเมินด้านบริบท ฉบับที่ ๒ สำหรับประเมินปัจจัยนำเข้า ฉบับที่ ๓ สำหรับประเมินกระบวนการ ฉบับที่ ๔ สำหรับประเมินผลผลิต ฉบับที่ ๕ สำหรับประเมินความพึงพอใจ และฉบับที่ ๖ สำหรับประเมินผลกระทบและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

มีผลการประเมินโครงการ ดังนี้

๑. ด้านบริบทพบว่าในภาพรวมผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเห็นวาทฤประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับนโยบายอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือวาทฤประสงค์ของโครงการสอดคล้องความต้องการของโรงเรียน รองลงมาคือ วาทฤประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับองค์การบริหารส่วนกาฬสินธุ์ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือวาทฤประสงค์ของ โครงการสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ .ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

๒. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ๒.๑) ในภาพรวมผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความพร้อม

ในการดำเนินโครงการ รองลงมาคือบุคลากรในการดำเนินโครงการมีจำนวนเพียงพอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคืองบประมาณในการดำเนินโครงการมีเพียงพอ ๒.๒) ข้อมูลด้านปัจจัยนำเข้าจากผลสัมฤทธิ์เกี่ยวกับแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนก่อนเข้าร่วมโครงการโดยการทดสอบความรู้ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๗.๘๙ คะแนน

๓. ด้านกระบวนการ พบว่าในภาพรวมของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการวางแผนการดำเนินโครงการสู่การปฏิบัติ รองลงมาคือผู้บริหารมีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือขณะดำเนินงานตามโครงการมีการแก้ไขปรับปรุง วิธีการดำเนินโครงการเมื่อพบว่าบกพร่องและโรงเรียนมีการขยายผลลงสู่ชุมชน/เผยแพร่

๔. ด้านผลผลิต พบว่า ๔.๑) ผลการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนก่อน และหลังดำเนินโครงการพบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนพบว่าค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์เกี่ยวกับแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนหลังเข้าร่วมโครงการสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ๔.๒) ผลการประเมินผลผลิตของ ๑๐ กิจกรรมในภาพรวมผลการประเมินผลผลิตของโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ๔.๓) การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการพบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

๕. ผลการประเมินผลกระทบ พบว่าผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สามารถเลือกแนวทางและการปฏิบัติงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างเหมาะสม รองลงมาคือสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์ใช้ในการทำงานและส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติตนใหม่ ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า โครงการการประเมินโครงการสร้างนักเรียน สร้างสังคม สุขภาพพอเพียง : น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียนหมื่นพิทยาสรรพ์ ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ จึงสมควรดำเนินเป็นโครงการต่อเนื่องต่อไป